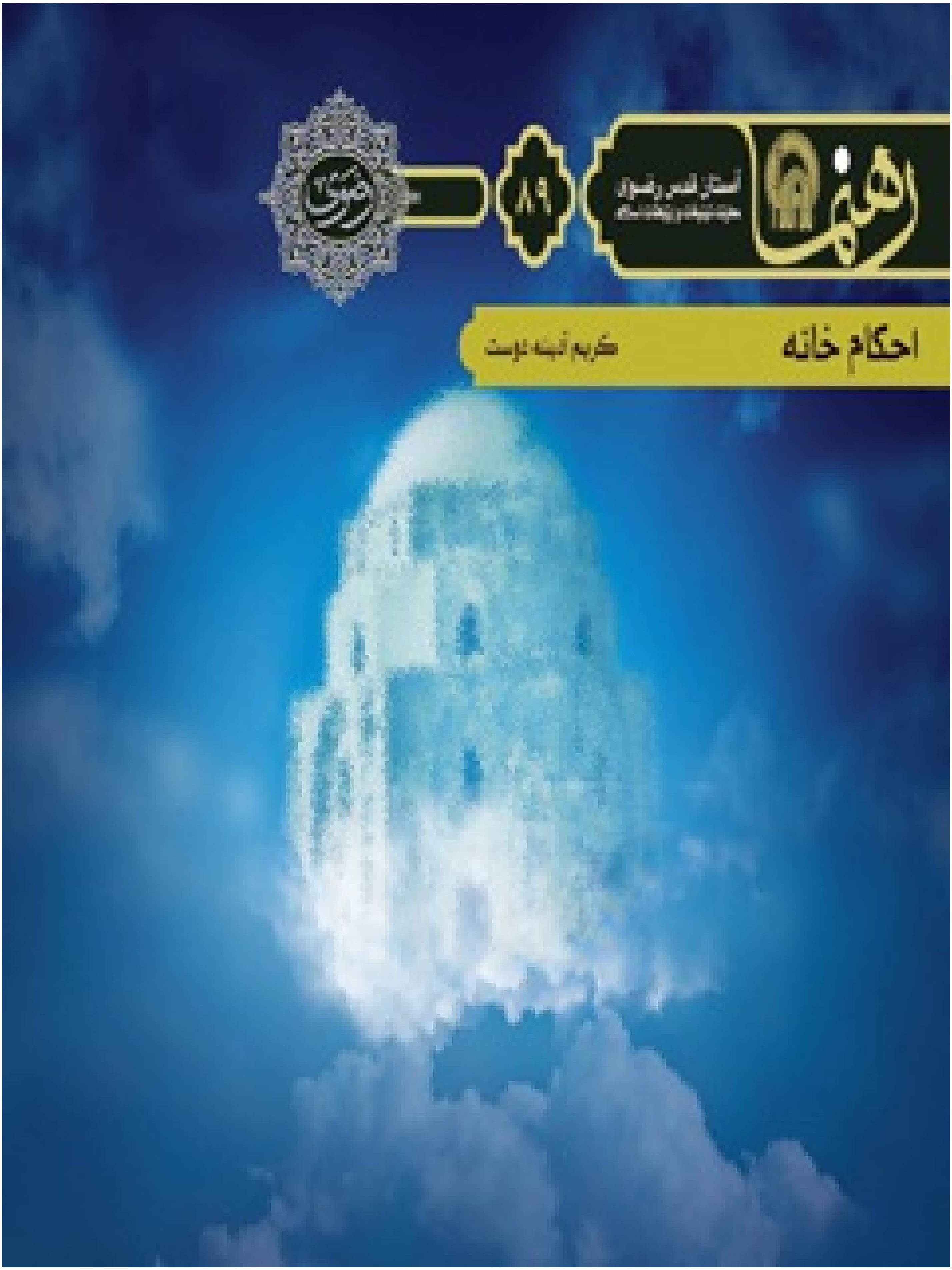

رهنما
آستان قدس رضوی
۸۹
احکام خانه
کریم اثنیه دوست

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۸۹ (احکام خانه)

نویسنده:

کریم آدینه دوست

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۸۹ (احکام خانه)

مشخصات کتاب

سرشناسه : آدینه دوست، کریم، ۱۳۵۲ -

عنوان و نام پدیدآور : احکام خانه/ نویسنده کریم آدینه دوست؛ به سفارش آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد:انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۷۴.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۳۵-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : فقه جعفری -- رساله عملیه -- پرسش ها و پاسخ ها

موضوع : خانه داری -- پرسشها و پاسخها

موضوع : اسلام -- پرسش ها و پاسخ ها

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : BP۱۸۳/۹/آ۳۷الف۳ ۱۳۹۱

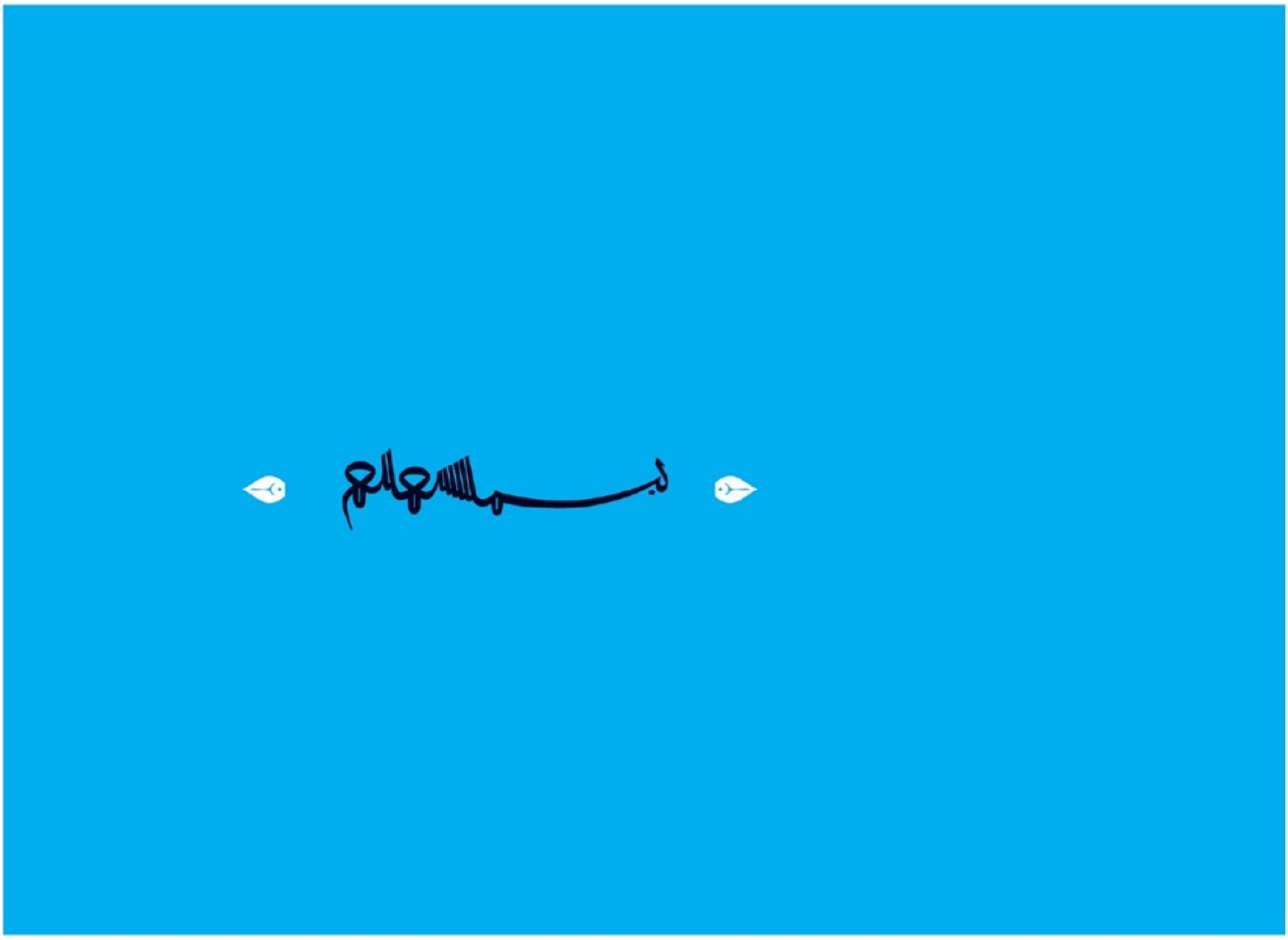
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۴۲۲

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۲۱۱۵۳

ص:۱

اشاره

تصویر

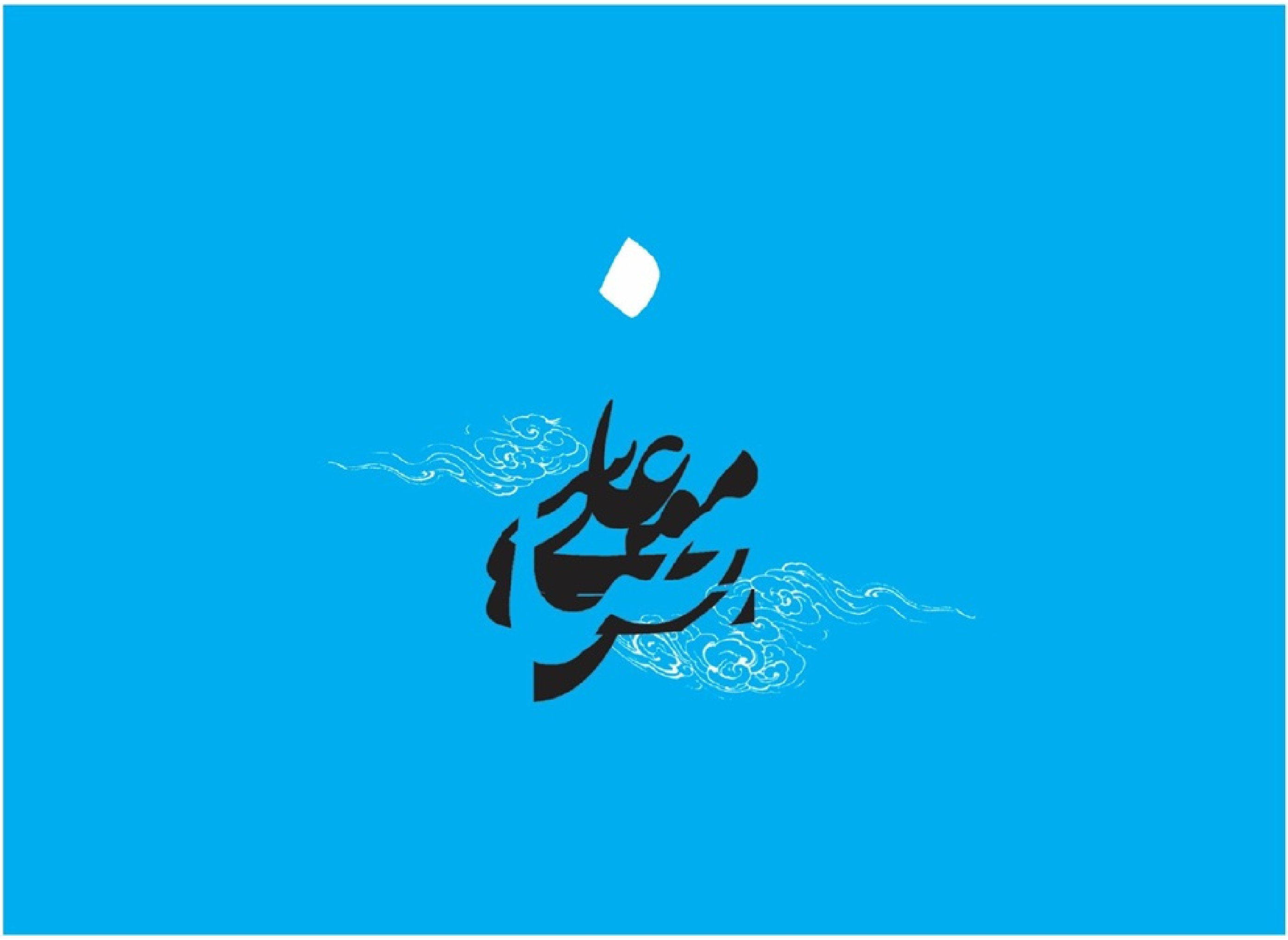

ص:۲

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر

ص:۴۰

احکام خانه

پرسش ها

پرسش های زیر را در این نوشتار پاسخ می گیرید:

۱. روش شستن لباس با ماشین لباس شویی تمام اتوماتیک به چه صورت است؟

۲. اگر فرش نجس شود، حکم تطهیر آن با آب چگونه است؟

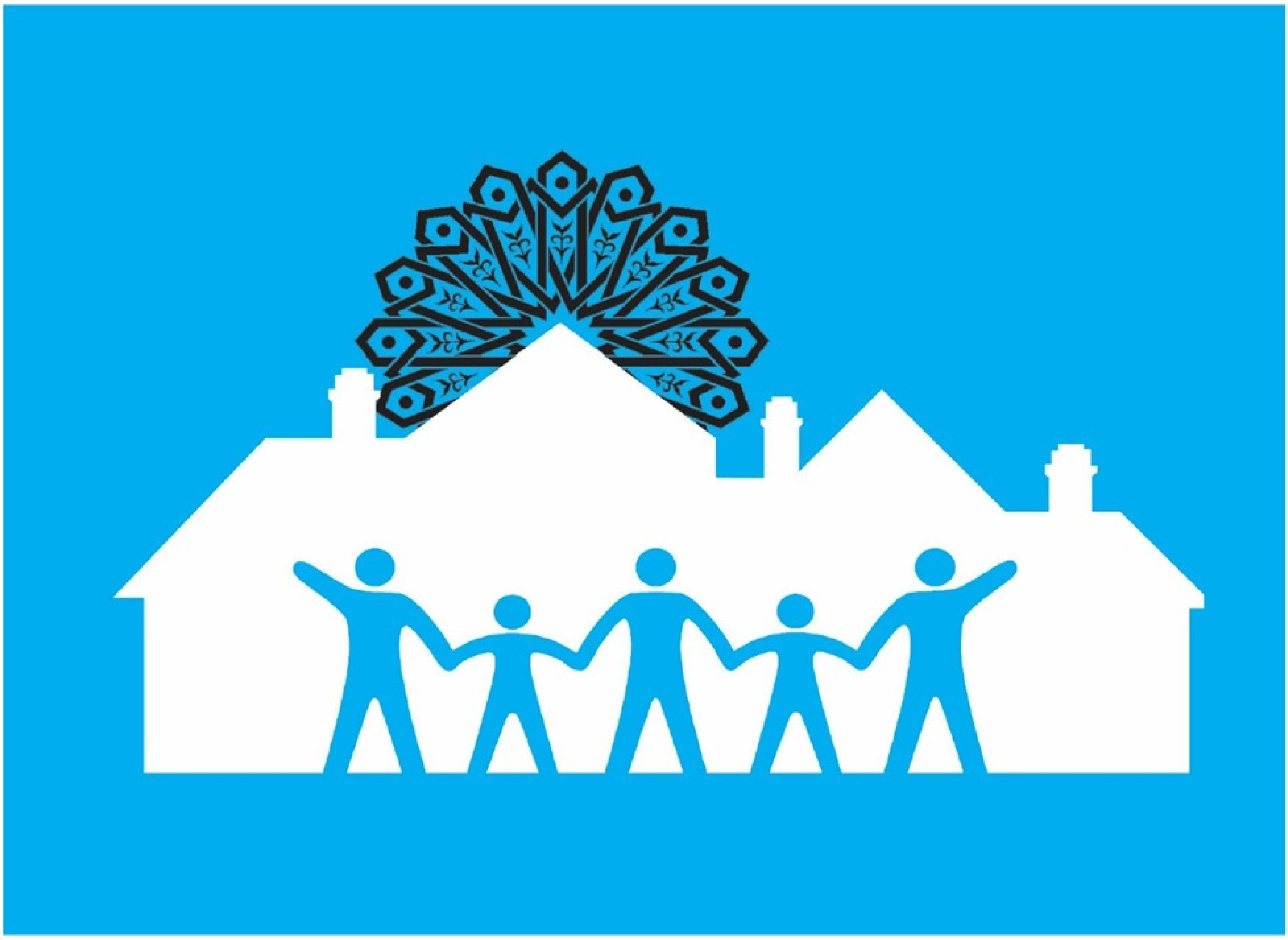
۳. در مواقع شک به پاکی یا نجاست شیء، حکم چیست؟

۴. خون درون تخم مرغ چه حکمی دارد؟

۵. آیا جایز است زن بدون اجازهٔ شوهر، از جیب او برای مخارج خانه یا فرزندان پولی را بردارد؟

ص:۵

تصویر

ص:۶

اشاره

زنـدگی، مسـیر تکامل بشـر است و تکامل جز با تلاش و حرکت در این مسـیر حاصل نمی شود. پیداست که پیمودن این راه، جز با هدایت راه نما ممکن نیست؛ به ویژه اگر تاریک و طولانی و سخت باشد. خداوند متعال لطفش را بر بندگان تمام کرده و راه نمایانی معصوم تعیین نموده که به خوبی آنچه برای پیمودن این راه نیاز است را بیان کرده اند.

علمای راستین، تمام همت خویش را بر آن نهاده اند که این لطف الهی را در هر عصر و برهه ای، به مؤمنان برسانند؛ از این رو رهپویان باید نه تنهـا به حکم عقل، بلکه به رسم سـپاس از خـدای خویش، آنچه او برای زنـدگی بهتر به ایشان فرموده، برای عمل خالصانه فراگیرنـد تا در این میدان مسابقه و مسیر زندگی، از افتادن و ماندن و گم شدن رهایی یابند.

در این نوشـتار برآنیم تا ضمن بیان برخی از معارف اهل بیت درباره احکام و آداب خانه، چکیده ای از احکام خانه را تقدیم خوانندگان عزیز کنیم؛ اما پیش از بیان این احکام، لازم

ص:۷

است به این پرسش پاسخ گوییم:

چرا علی رغم هماهنگی کامل آیات قرآن و روایات اهل بیت بین علما اختلاف فتوا وجود دارد؟

در پاسخ باید گفت: علت اختلاف فتوا، امور متعددی است که در این مختصر، به دو امر مهم اشاره می کنیم:

۱. قرآن و روایات، در مباحث احکام، به منزلهٔ قانون است که فهم کارشناسان (فقها) از عبارت های آنها ممکن است متفاوت باشد. حقوق دان ها نیز گاه در فهم قانون دچار اختلاف نظر می شوند؛ با این که قوانین حقوقی، محصول فکر بشر و بسیار ساده تر از قوانین الهی است. لذا هیچ بعید نیست که فقها نیز در فهم قوانین الهی از قرآن و روایات، دچار اختلاف نظر شوند. در اصطلاح علم اصول، به این برداشت ها «ظواهر ادله» و «فهم عرفی» می گویند.

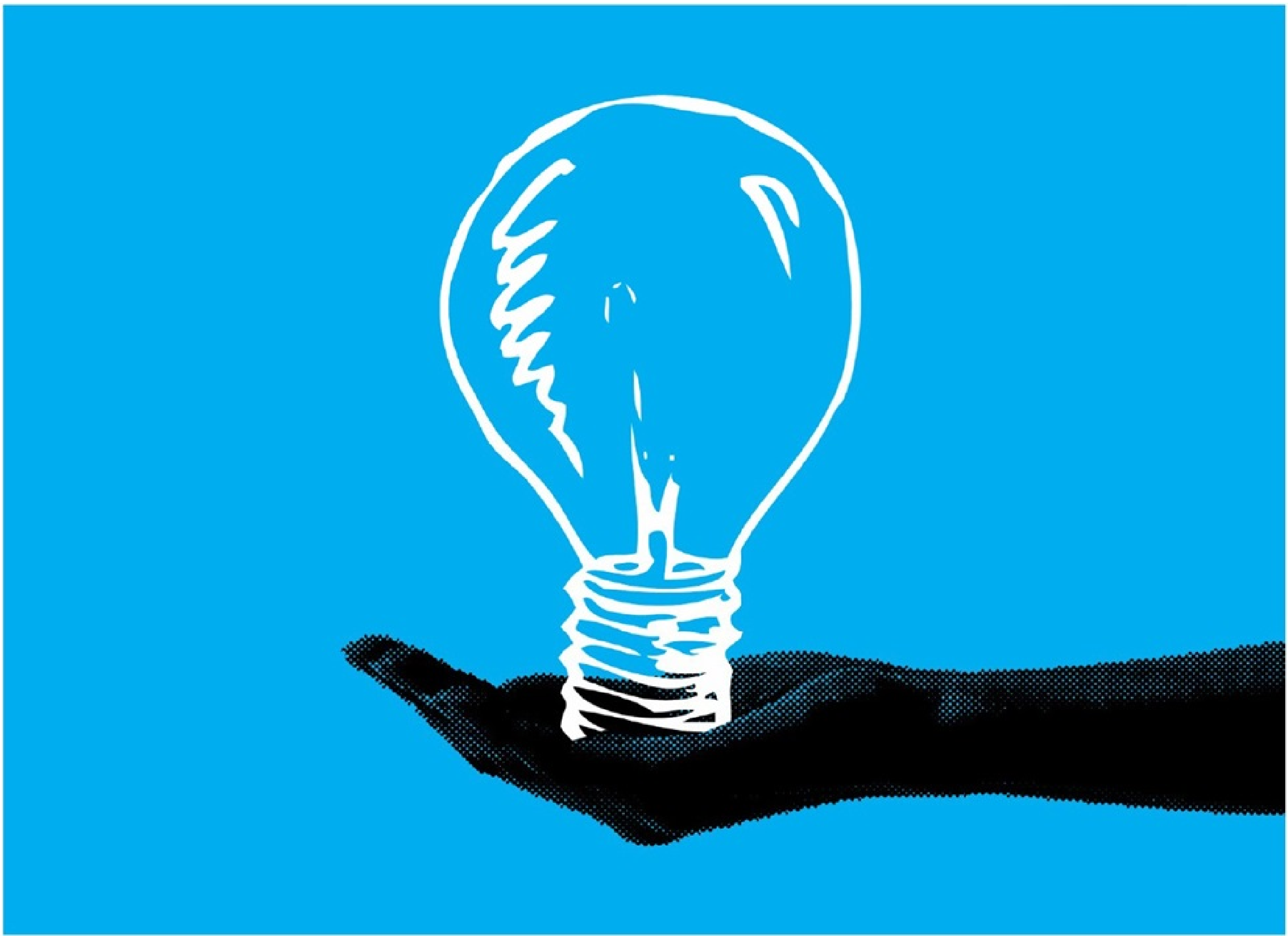
۲. روایاتی که سند احکام الهی قرار می گیرند، باید بسیار معتبر باشند تا بتوان به آن ها

استناد کرد. علم رجال و شخصیت شناسی، وضعیت کسانی را بررسی می کند که روایات را از زمان امامان معصوم تا زمان ما بیان کرده اند. در موثق بودن و امکان اطمینان به بعضی از اشخاص، بین علما اختلاف نظر وجود دارد. این امر، سبب می شود که بعضی از روایات در نظر فقیهی معتبر باشد و بنا بر آن فتوا دهد و در نظر فقیه دیگر معتبر نباشد و مطابق آن فتوا ندهد.

نکته: هر جا که میان کارشناسان فن اختلاف نظر وجود دارد، افراد به خبره ترین آن ها مراجعه می کنند؛ لذا در عمل به احکام نیز بر ما واجب است که به مجتهد اعلم مراجعه کنیم، نه هر مجتهدی.

ص:۹

تصوير

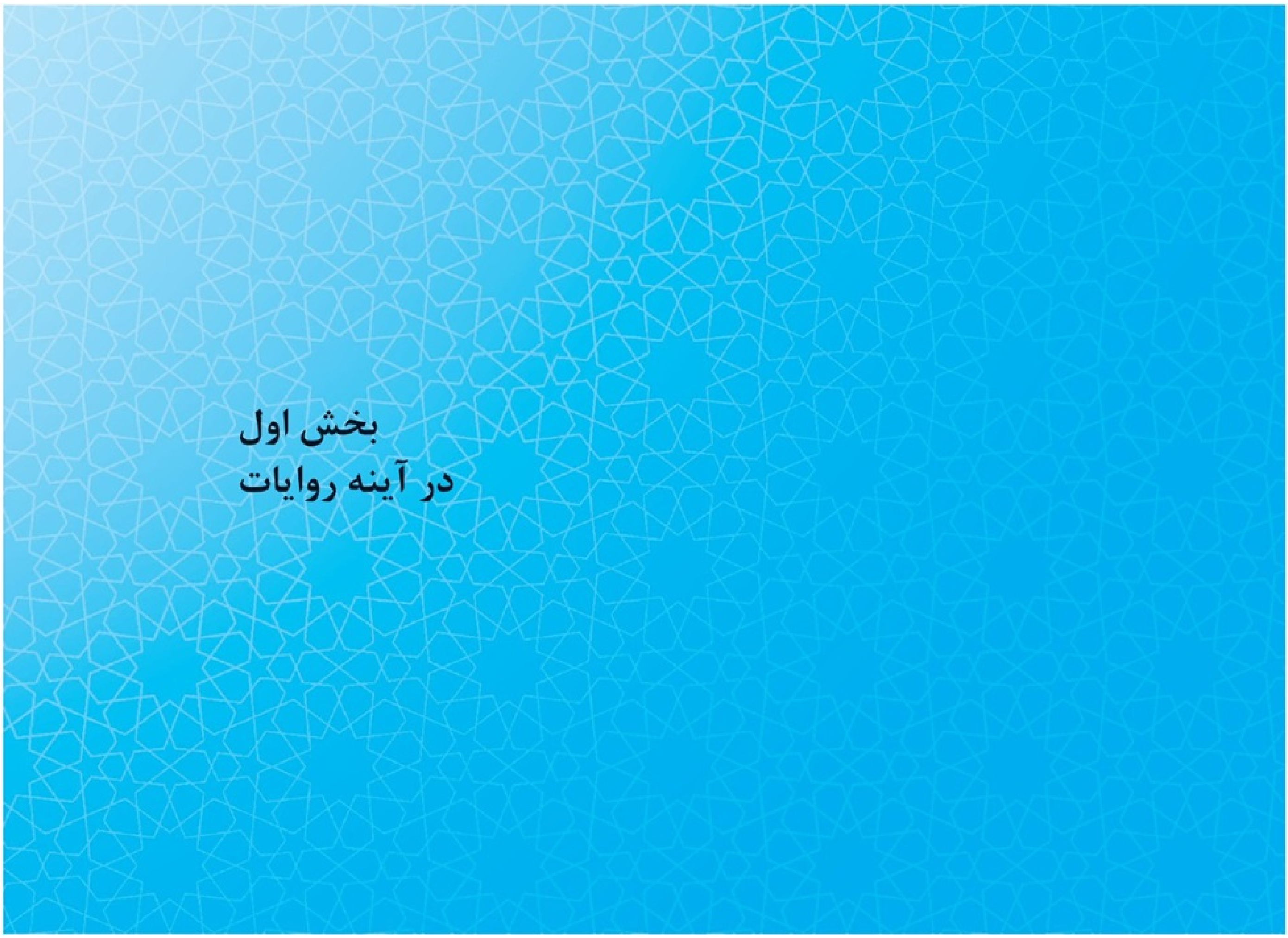

ص:۱۰

بخش اول : در آینه روایات

اشاره

تصویر

ص:۱۱

۱. استحباب وسیع بودن خانه

یکی از اسباب آرامش و خوشبختی مؤمن، زندگی در خانه وسیع است. بدیهی است که تلاش برای توسعه منزل از راه حلال و درخواست آن از خداوند متعال اشکالی ندارد؛ بلکه نیکوست؛ چنان که در روایات بسیاری به آن سفارش شده است.

۲. کراهت تنها خوابیدن در خانه

یکی از سفارش های دین مبین اسلام، اهمیت دادن به امنیت روحی، روانی، اخلاقی و جسمی می باشد؛ چنان که معصومین فرموده اند: جایز نیست انسان بالای پشت بام، به تنهایی یا بدون حصار بخوابد و مستحب است اطراف پشت بام دیواری (به اندازه حدود ۱متر یا نیم متر و یک وجب) از چهار طرف کشیده شده باشد.

۳. جارو کردن خانه و شستن ظروف

یکی از راه های جلب روزی و از بین رفتن فقر و داشتن زندگی بانشاط، جارو کردن خانه

ص:۱۲

و شستن ظروف می باشد. در روایتی آمده است: جارو کردن و شستن ظروف، سبب از بین رفتن فقر و جلب روزی است.

۴. کراهت بودن خاکروبه و زباله در خانه

روشن است که وجود خاکروبه و زباله در خانه، سبب جمع شدن میکروب ها و حشرات موذی و عامل بیماری است؛ از این رو لازم است خانه را از آنها پاک نگاه داریم تا زندگی سالمی داشته باشیم. در روایات معصومین آمده است که خاکروبه و زباله ها را از خانه بیرون ببرید؛ چرا که مأوای شیاطین(۱) خواهد بود .

۵. خاموش کردن روشنایی اضافی

روشن کردن چراغ ها و لوسترها در خانه، گاه تأثیری در روشنایی اتاق ندارد و ممکن است

۱- . بعضی گفته اند که مراد از شیطان در این جا میکروب و عوامل بیماری زاست.

از موارد اسـراف و حرام باشـد و این خطری است برای زوال روزی؛ چنـان که در روایـات نیز به این امر اشاره شـده که اگر شب مهتابی است، روشن کردن چراغ درست نیست. این سـخن از آن روست که نور چراغ در قدیم به اندازه ای نبوده که تأثیری بر نور ماه داشـته باشد؛ بنابر این امروزه استفاده از چراغ هایی که تأثیری بر نور محیط ندارند یا تأثیر آن قابل توجه نیست، نادرست است؛ همان طور که در بعضی از روایات به این امر اشاره شده است.

۶. کراهت ورود به خانه تاریک

امـام صـادق به نقـل از رسول اکرم از ورود به خـانه تاریک بـدون چراغ نهی کرده و فرمودنـد: روشن کردن چراغ هنگام غروب، سـبب از بین رفتن فقر می شود.

۷. از بین بردن تار عنکبوت

بایـد به نظـافت خـانه اهمیت داد و حتی تارهـای عنکبوت گوشه هـای اتاق و سـقف را از بین برد؛ چراکه خداونـد متعال به خانه پاکیزه برکت بیشتری عنایت می فرماید؛ همان طورکه

رسول خدا می فرمایند: تارهای عنکبوت خانه هایتان را بزدایید؛ چراکه محل تجمع شیاطین است و باعث فقر می شود.

۸. محل نشستن مهمان در خانه

یکی از آداب مهمانی این است که مهمان در جایی بنشیند که صاحب خانه تعیین می کند؛ زیرا ممکن است مهمان ناخواسته در جایی بنشیند که محل رفت و آمد افراد نامحرم است یا چیزی است که صاحب خانه نمی خواهد دیگران از آن آگاه شوند. امام باقر می فرمایند: زمانی که یکی از شما مهمان برادرتان شدید، همان جایی که صاحب خانه امر می کند، بنشینید؛ چرا که او از خانه خود آگاه تر است.

۹. سلام بر اهل خانه

یکی از آداب ورود به خانه که سبب برکت و ایجاد صفا و صمیمت میان اهل خانه می شود، سلام کردن بر اهل خانه است. حضرت علی می فرمایند: زمانی که یکی از شما

به خانه اش داخل شـد، بر اهل آن سـلام کند و اگر کسـی در خانه نبود، بر خود سـلام کند و سوره توحید را بخواند؛ چرا که این عمل، فقر را برطرف می کند.

۱۰. بستن درها و پوشاندن روی ظروف و خاموش کردن آتش

باید پیش از خواب، غذاهای مانده را درون یخچال گذاشت یا دست کم روی آنها را پوشاند تا آلوده نشوند. به طور کلی هر چیز خوراکی نیز که بیرون از یخچـال نگه داری می شود، ماننـد روغن و حبوبـات، حتمـا بایـد درون ظروف درب بسـته نگه داری شود؛ به ویژه در شب. رسول اکرم می فرمایند: شب ها روی ظروف را بپوشانید تا شیطان آنها را نلیسد و هنگام خواب، چراغ را خاموش کنید. باز بودن درب خانه یا روشن بودن اجـاق آشپزی و ماننـد آن، احتمال بروز حادثه را در هنگام خواب بالا می برد؛ پس حتما در رعایت این امور بایـد دقت شود. در روایات معصومین نیز سفارش شده که درب منزل را ببندید و آتش را خاموش کنید تا خانه شما و اهل آن از آتش سوزی در امان باشند.

ص:۱۶

۱۱. کراهت خوابیدن در خانه بدون قفل و بند

اگر خانه، حفاظ یا قفل محکمی ندارد، باید حتما پیش از خواب آن را تعمیر کرد. اگر انسان می خواهد با پوشش کم و لباس راحت بخوابد، حتما بایـد رعایت حجب و حیا را در برابر کسانی که به آن جا رفت و آمد دارند، داشته باشد. امام علی می فرمایند: پسندیده نیست که انسان در خانه بدون در و پوشش مناسب بخوابد.

۱۲. نهی از تنها زندگی کردن در خانه

یکی از مسائلی که سبب افسردگی در انسان می شود، تنها ماندن در خانه و تنها زندگی کردن است. لذا در روایات معصومین از تنها زندگی کردن نهی شده است.

۱۳. نگاه نکردن به خانه دیگران

یکی از دستورات دین مبین اسلام، سرک نکشیدن و نگاه نکردن به خانه دیگران است؛ حتی اگر درب منزل باز باشد. در روایات نیز به این امر اشاره شده است.

ص:۱۷

۱۴. بی استفاده نماندن خانه

بی استفاده گذاشتن خانه، به ویژه اگر برای فخرفروشی و تکبر و مانند آن باشد، جایز نیست و در روایات به شدت مذمت شده است. امام صادقفرمودند: هر بنایی که بیش از کفاف (بیش از حد نیاز) صاحب آن باشد، روز قیامت وبال گردن صاحبش خواهد بود.

۱۵. احترام به همسایگان

یکی از وظایف انسانی، رعایت حقوق همسایگی و پرهیز از آزار رساندن به آنان است. رسول اکرم فرمودند: خداوند متعال بوی بهشت را بر کسی که همسایه اش را اذیت کند، حرام فرموده و جایگاهش جهنم خواهد بود.

۱۶. گفتن بسم الله هنگام خروج از خانه

چون همه کارها در دست خداوند متعال است، مستحب است هنگام خروج از خانه، دعاهای رسیده از معصومین بر زبان جاری شود؛ لذا در روایات آمده است: اگر انسان

ص:۱۸

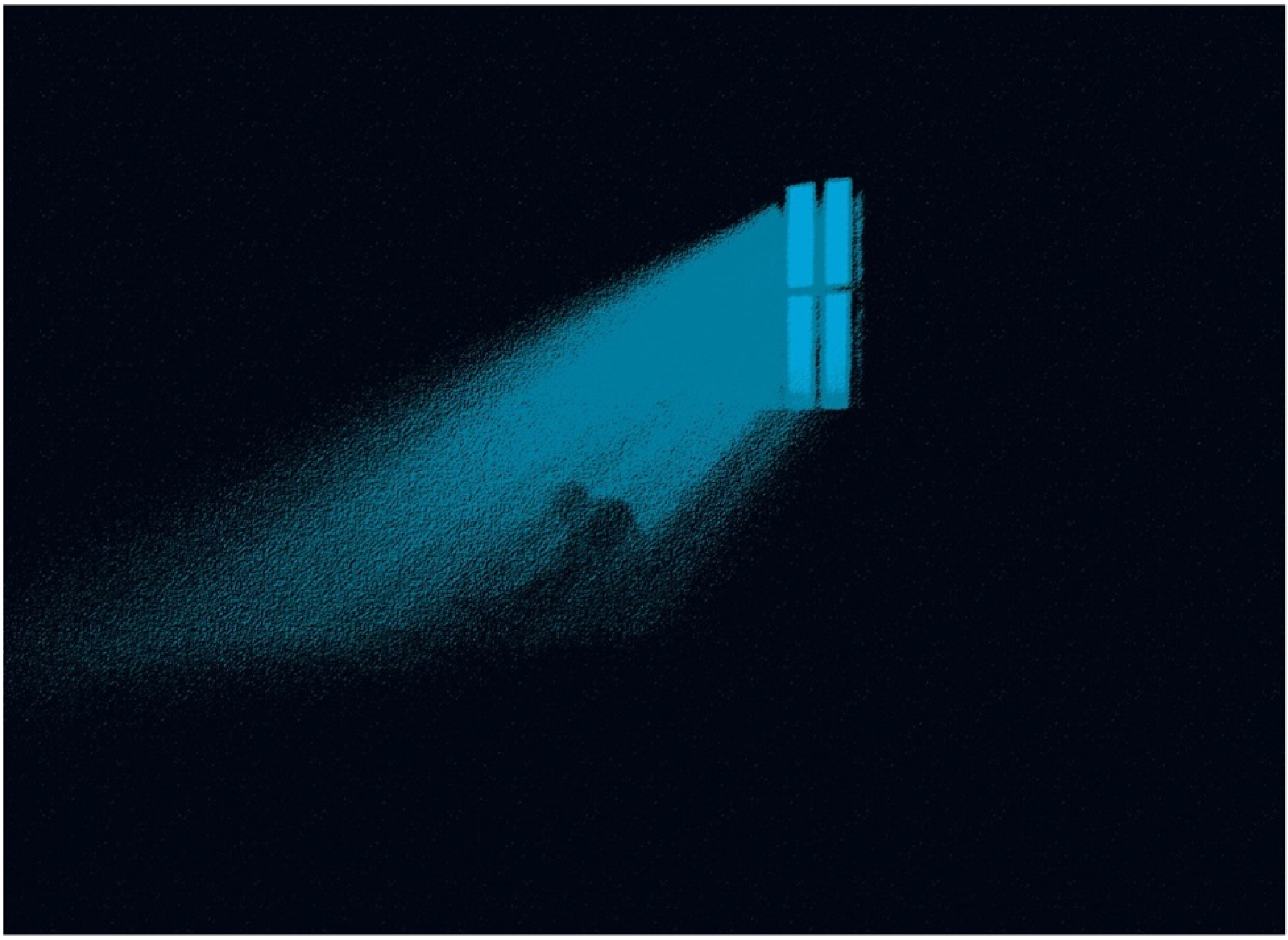
هنگـام خروج از منزل بگويـد «بِسْمِ اللَّهِ آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ تَوَکَّلْتُ عَلَی اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ الَّا بِاللَّهِ» شـياطين از او دور شـده و ملائکه همراهيش می کنند و هر کس هنگام سفر و خروج از خانه، ده مرتبه سوره توحيد را بخواند، خداوند متعال او را حفظ خواهد کرد تا زمانی که بازگردد.

۱۷. وليمه دادن هنگام خانه دار شدن

يکی از راه های دفع بلاها و نزول برکات الهی، انفاق کردن، به ويژه به مسـتمندان است. چه نيکوست که انسان آن هنگام که به لطف خداوند متعال خانه دار شـد، از مؤمنين به ويژه فقرا پـذيرايی کنـد. در روايات آمده است: مسـتحب است که انسان اگر خانه ای ساخت يا خريد، وليمه بدهد و گوسفندچاقی را قربانی کند و با گوشتش از مستمندان پذيرايی کند.(۱)

۱- . تمام روايات اين بخش، از کتاب شريف وسائل الشيعه، ج ۵ (أَبْوَابُ أَحْکَامِ الْمَسَاکِنِ) از حديث ۶۵۹۲ الی ۶۷۳۹ نقل شده است.

تصویر

ص:۲۰

بخش دوم :در آینه فتاوای مراجع عظام

اشاره

تصویر

ص:۲۱

الف. طهارت

۱. روش شستن لباس با ماشین لباس شویی تمام اتوماتیک به چه صورت است؟

در مورد ماشین های لباس شویی تمام اتوماتیک که درب آنها از پهلو باز می شود، سه نظر وجود دارد:

- مطلقا پاک می کند؛(۱)

- باید رعایت آب کشی معمولی لباس شود؛(۲)

قـائلین به این نظر وارد موضوع نشـده و برای ماشـین لباسـشویی نفیـاً و اثباتاً خصوصـیتی را بیان نکرده ا نـد. (به این معنا که فرقی بین شسـتن با دست و شستن با ماشین قائل نشده ا ند.)

ص:۲۲

۱- . سیستانی، سایت - فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۳۷ و ۴۷ - مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۳۴.

۲- . امام، اسـتفتائات، ج ۱، ص۱۲۰، س ۳۲۸ - رهبری، اجوبه الاسـتفتائات، ص ۵۶، س ۲۹۲ و ۲۹۱ - وحید خراسانی، اسـتفتائات، س ۴۶ - بهجت، استفتائات، س ۲۲۱ الی ۲۲۴ - گلپایگانی، جامع المسائل، ج۱، س ۱۲ - صافی، جامع الاحکام، ج ۱، ص۳۰، س ۸۰.

از این رو در این مورد، باید درب پهلو و نوار پلاستیکی نیز آب کشیده شود.

- باید آب کشی کامل ماشین با آب کُر انجام شود.(۱)

نکته: ماشین های لباس شویی دوقلو که تمام اتوماتیک نیستند، شامل این حکم نمی شوند و ماشین های لباس شویی تمام اتوماتیک که درب آنها از بالا باز می شود نیز در مرحله آب کشی، از جهاتی مثل نجاست (درب پهلو و نوار لاستیکی) مشکلی ندارند و فقط باید در شیوه آب کشی خود لباس ها دقت شود.

۲. مخرج غائط چگونه با آب پاک می شود؟

مخرج غائط یک مرتبه با آب (مطلقا: آب قلیل، کر و جاری) پاک می شود. اگر در دفعهٔ اول طوری شسته شود که ذره ای از غائط در آن نماند، دوباره شستن لازم نیست.(۲)

۱- . تبریزی، اسفتائات، ج ۱، ص ۲۹، س ۱۰۲.
۲- . توضیح المسائل مراجع، م ۶۷ .

۳. مخرج بول چگونه با آب تطهیر می شود؟

کیفیت تطهیر مخرج بول به دو صورت است:

۱.۳. تطهیر با آب قلیل؛ در این مورد دو نظر وجود دارد:

الف: بنابر احتیاط واجب باید دو مرتبه شسته شود و بهتر است سه مرتبه شسته شود.(۱)

ب: پس از برطرف شدن بول، یک مرتبه شستن کافی است.(۲)

۲.۳. تطهیر با آب کر و جاری. بعد از برطرف شدن بول، یک مرتبه شستن کافی است.(۳)

نکته: بعضی از مراجع عظام در چگونگی آب کشیدن مخرج بول، بین مرد و زن، و کسانی

۱- . رهبری، خوئی، وحید، صافی گلپایگانی، تبریزی، شبیری زنجانی، نوری، (مکارم و اراکی: باید دو مرتبه شسته شود) - توضیح المسائل مراجع، م ۶۶ - وحید، توضیح المسائل، م ۶۶ .

۲- . امام خمینی، فاضل، بهجت، سیستانی (فاضل: احتیاط مستحب دو مرتبه؛ سیستانی: افضل سه مرتبه) - توضیح المسائل مراجع، م ۶۶ .

۳- . توضیح المسائل مراجع، م ۶۶ .

که مجرای غیرطبیعی دارند، فرق نهاده اند.(۱)

۴. تطهیر بدن نجس شده با بول (ادرار) به وسیله آب چگونه است؟

تطهیر بدن در این صورت به دو گونه است:

۱.۴. تطهیر بـا آب قلیـل: بایـد بـدن دو مرتبه شسـته شود؛ هرچنـد احتیاط مسـتحب این است که سه مرتبه شسـته شود (البته اگر نجاست، از قبل برطرف نشده باشد، سه مرتبه همراه با برطرف کردن نجاست).(۲)

۲.۴. تطهیر با آب کر و جاری: یک مرتبه شستن بدن با آب کر و جاری کافی است و

۱- . زن ها و کسانی که از غیر مجرای طبیعی است، بنا بر احتیاط واجب دو مرتبه شسـته شود. امام(ره): در غیر مخرج طبیعی، اقوی تعدد اسـت و بهـتر آن است که سه مرتبه شسـته شـود - وحیـد: احتیـاط واجب در غیر مجرای طـبیعی دو مرتبه - بهجت: یـک مرتبه کـافی است و احتیـاط مستحب دو مرتبه - فاضل: در غیر مجرای طبیعی باید دو مرتبه شسته شود.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۶۰ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۶۱ - عروه الوثقی، ج۱، مطهرات، م ۴.

بدن پاک می شود.(۱)

۵. تطهیر لباس نجس شده با ادرار، به چه صورت است؟

لباسی که به این صورت نجس شده، به دو صورت پاک می شود:

۱.۵. تطهیر با آب قلیل: باید دو مرتبه شسته شود و هر بار هم باید لباس فشار داده شود تا غساله (آب باقی مانده در لباس) خارج شود.(۲)

۲.۵. تطهیر با آب کر: از نظر تعداد دفعات شستن، بین مراجع عظام دو فتوا وجود دارد:

الف. یک بار شستن با آب کر کافی است؛(۳)

ص:۲۶

۱- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۱ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۲ - سیستانی: در آب کُر بنابر احتیاط دو مرتبه و جاری یک مرتبه - احتیاط واجب طبق استفتای جدید از آیهالله مروارید برخلاف رساله که فتوا ذکر کرده اند.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۶۰ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۶۱.

۳- . رهبری، أجوبه الاستفتائات، س ۷۱ و ۷۲ - توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۶۰ - گلپایگانی، هدایه العباد، م ۵۸۷ - بهجت، توضیح المسائل، م ۱۶۱ - اراکی، کتاب الطهاره، ج۱ (فی کیفیه تطهیر بالماء) - توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹ - فتوای آیهالله مکارم شیرازی عوض شده و فشار را لازم نمی دانند.

ب. باید لباس دو بار با آب کر شسته شود.(۱)

از نظر خروج غساله نیز دو نظر بیان شده است:

الف. فشار دادن لباس لازم نیست؛(۲)

ب.: فشار دادن لباس لازم است.(۳)

۱- . خوئی، زنجانی، سیستانی، تبریزی، توضیح المسائل - سیستانی، م ۱۵۳ - خوئی، منهاج الصالحین، م ۴۶۱ - توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹.

۲- . اراکی، بهجت، مکارم، سیستانی، زنجانی. نظر آقای مکارم عوض شده و فشار را لازم نمی دانند - بهجت، توضیح المسائل، م ۱۶۱ - اراکی، کتاب الطهاره، ج۱ - سیستانی، توضیح المسائل، م ۱۵۳.

۳- . رهبری، أجوبه الاستفتائات، س ۷۱ و ۷۲ - توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹ - گلپایگانی، هدایه العباد، م ۵۸۷ - وحید، توضیح المسائل، م۱۶۰ - توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹ - خوئی، توضیح المسائل، م ۱۶۰ و منهاج الصالحین، م ۴۶۱. فشار لازم است (خویی، تبریزی، وحید)؛ فشارلازم است به احتیاط واجب (امام، رهبری، نوری، فاضل)؛ فشار لازم است به احتیاط مستحب(صافی گلپایگانی).

۶. اگر فرش با بول نجس شود، حکم تطهیر آن با آب چگونه است؟

روش شستن و تطهیر آن، مانند لباس است.(۱)

۷. خروج غساله فرش به چند صورت است؟

۱.۷. در صورتی که فرش و مانند آن به زمین نچسبیده: در این حالت می توان زیر محل نجاست، تشتی گذاشت و پس از آب کشیدن با آب قلیل یا آب کر، آب باقی مانده در ظاهر فرش را با دستمال یا قاشق یا حتی جاروهای برقی مکنده، جمع آوری کرد. البته باید توجه داشت که در اولین نوبت شستن نجاست ادراری، دستمال یا قاشق یا سر جارو نجس می شود و برای بار دوم، باید آن را آب کشید یا عوض کرد.

۲.۷. در صورتی که فرش و مانند آن به زمین چسبیده باشد: اگر فرش یا مانند آن،

ص:۲۸

۱- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۵۹ - وحید، توضیح المسائل، م۱۶۰و أجوبه الاستفتائات، س ۲۱ - سیستانی، رساله، م ۱۵۳ و ۱۵۴: در کر و آب جاری و قلیل مطلقا یک مرتبه کافی است و در قلیل فشار لازم است.

مثل بعضی موکت ها به زمین متصل باشد، در صورتی که مطمئن باشیم نجاست به زمین نرسیده، می توان با همان روش بالا آب کشید؛ وگرنه فقط با آب کر و به اندازه ای که آب تمام قسمت نجس شده و زیر آن را فرا بگیرد، امکان آب کشی هست. مثلا اطراف محل نجاست را با پارچه ای می پوشانیم؛ سپس آبی که از شلنگ جاری است را در محل نجاست جریان می دهیم، (ولو بواسطهٔ دست کشیدن) به مقداری که به زیر آن هم برسد؛ سپس آب باقی مانده را با دستمال و مانند آن جمع می کنیم.

۸. روش تطهیر ظرف چیست؟

۱.۸. ظرف نجس شده به نجاسات (به غیر از لیسیدهٔ سگ و ...): این نوع ظروف به دو روش زیر تطهیر می شود:

ص:۲۹

الف. با آب قلیل: باید سه بار شسته شود.(۱)

ب. با آب کر و جاری: در این مورد سه فتوا وجود دارد:

- یک بار شستن کافی است؛ هر چند احتیاط این است که سه بار شسته شود؛(۲)

- بنا بر احتیاط واجب، سه بار شسته شود؛(۳)

- یک بار شستن کافی است.(۴)

۲.۸. تطهیر ظرف نجس شده توسط سگ: ظرف به چهار صورت ممکن است توسط سگ نجس شود:

ص:۳۰

۱- . توضیح المسائل مراجع، ج۱، م۱۵۰ - وحید، توضیح المسائل، م۱۵۱ - بهجت: باید دو مرتبه شسته شود بهجت.

۲- . همان، امام و مکارم.

۳- . همان، زنجانی و سیستانی.

۴- . همان، گلپایگانی، صافی، وحید، خویی، فاضل، اراکی.

۱.۲.۸. نجس شدن ظرف با ولوغ سگ (سگ چیز روان از آن ظرف خورده باشد): به دو صورت تطهیر می شود:

الف. با آب قلیل: ابتدا خاک مال کردن(تعفیر) و سپس با دو بار شستن پاک می شود؛(۱)

ب. با آب کر و جاری: ابتدا خاک مال کردن و سپس شستن؛ البته در مورد تعداد دفعات شستن دو فتوا وجود دارد:

- پس از خاک مال کردن، بنا بر احتیاط واجب، دو بار شستن لازم است و بنا بر فتوای برخی مراجع عظام باید دو بار شسته شود؛(۲)

ص:۳۱

۱- . توضیح المسائل مراجع، ج۱ م۱۵۰ - وحید، توضیح المسائل، م۱۵۱: بنا بر احتیاط واجب دو مرتبه شستن لازم است. (امام ، نوری ، وحید).
۲- . همان، امام، نوری، صافی، فاضل، زنجانی - سیستانی: دو مرتبه شستن لازم است.

- پس از خاک مال کردن، یک بار شستن لازم است.(۱)

۲.۲.۸. نجس شدن ظرف با لطع (لیسیدن سگ): همان حکم ولوغ سگ را دارد و بعضی از مراجع عظام می فرمایند بنا بر احتیاط واجب همان حکم ولوغ را دارد.(۲)

۳.۲.۸. نجس شدن ظرف با لعاب دهان سگ (آب دهان سگ در ظرف ریخته باشد): همان حکم سایر ظروف را دارد، ولی در مورد خاک مالی، بنابر احتیاط واجب لازم است.(۳)

۴.۲.۸. نجس شدن ظرف در تماس با جایی از بدن سگ: درتطهیر این نوع نجاست سه فتوا وجود دارد:

۱- . همان، اراکی، گلپایگانی، مکارم، خویی ، تبریزی، وحید، بهجت.

۲- . همان، سیستانی، مکارم، بهجت - بنا بر احتیاط واجب همان حکم ولوغ را دارد،. امام، خویی، گلپایگانی، فاضل.

۳- . همان، امام، بهجت، زنجانی، صافی - سیستانی: سه مرتبه با آب شسته شود - مکارم: بنابر احتیاط مستحب ملحق به ولوغ است - خوئی: ملحق به ولوغ نیست.

الف. خاک مال لازم نیست و با آب قلیل سه بار و آب کر و آب جاری، یک بار شستن لازم است.(۱)

ب: بنابر احتیاط واجب یک بار خاک مال و سه بار شستن لازم است.(۲)

ج: بنابر احتیاط مستحب، یک بار خاک مال و سه بار شستن لازم است و بعضی از مراجع عظام خاک مال را لازم نمی دانند.(۳)

۳.۸. ظرف نجس شده با شراب: در این مورد دو فتوا وجود دارد:

الف. مطلقا (در آب قلیل، کر، جاری) با سه بار شستن پاک می شود؛(۴)

۱- . مکارم - گلپایگانی، هدایه العباد، ج۱، ص ۱۱۹، م ۵۹۵ - صافی.

۲- . سیستانی، منهاج الصالحین، ج۱، م ۴۵۷ و حاشیه عروه الوثقی.

۳- . امام، تحریرالوسیله، مطهرات قبل از م ۱ - فاضل، احکام الواضحه، م ۴۶۲ - عروه الوثقی، م ۵، کتاب طهارت - خویی، وحید: خاک مال لازم نیست - خوئی، منهاج الصالحین - وحید، ج۱، ص ۱۳۴، م ۴۵۷.

۴- . سیستانی، زنجانی، خویی، تبریزی، توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۵۳.

ب. حکم سایر ظروف را دارد، ولی مستحب است هفت بار شسته شود.(۱)

۹. تطهیر اشیای نجس شده با ادرار (غیر از فرش و لباس و بدن و ظرف) چگونه است؟

تطهیر به دو صورت انجام می شود:

الف. تطهیر با آب قلیل: با دو مرتبه شستن پاک می شود.

ب. تطهیر با آب کر و جاری: بایک مرتبه شستن پاک می شود.(۲)

۱۰. تطهیر اشیای نجس شده با غیر ادرار(مثل خون) چگونه است؟

اگر عین نجاست بر شیء نبود، با یک بار شستن پاک می شود (مطلقا) و خروج غساله در

۱- . (مشهور) توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۵۳ - بهجت: یک مرتبه شسته می شود، ولی احتیاط مستحب سه مرتبه است - مکارم: مالیدن با دست، مگر این که بدون دست مالیدن از بین برود و بعد با آب قلیل سه مرتبه و با آب کر یا جاری یک مرتبه شسته شود.

۲- . توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۵۹ و ۱۶۰ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۶۱ - رهبری، أجوبه الاستفتائات، س ۲۱ - سیستانی: بعد از ازاله نجاست، با یک مرتبه شستن با آب قلیل پاک می شود.

فرش و لباس لازم است.(۱) دانستن این نکات نیز ضروری است:

- ازاله نجاست با هر روشی امکان دارد و چه با دستمال پاک گردد و چه با شستن، فرقی نمی کند.

- ازاله نجاست، با همان استمرار شستن اول برای تطهیر نیز تحقق می یابد.(۲)

- در تطهیر شیء نجس، زوال نجاست معتبر است، نه زوال اوصاف، مثل رنگ و بو؛ مثلا اگر عین و جرم خون از لباس برطرف شد، آن لباس پاک است و دیگر نیازی به تطهیر مجدد ندارد؛ اگرچه لکه خون روی لباس بماند.

۱۱. تطهیر زمین سخت با آب، به چه صورت است؟

زمین سخت شامل انواع آن، اعم از سرامیک و موزائیک و آسفالت می شود. تطهیر زمین با آب به سه صورت زیر است :

۱- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۶۲ - زنجانی: در آب قلیل بنابر احتیاط فشار دهند و در آب غیر قلیل فشار دادن لازم نیست.

۲- . همان.

تصویر

ص:۳۶

۱.۱۱. تطهیر بـا آب بـاران: اگر به چیز نجس که عین نجاست در آن نیست، یـک بار باران ببارد، جایی که باران به آن برسـد، پاک می شود. البته باریدن دو سه قطره فایده ندارد؛ بلکه باید به گونه ای باشد که بگویند باران می آید (بر زمین سخت جاری شود).(۱)

۲.۱۱. تطهیر با آب کر: یک بار شستن با آب کر (شیر متصل به آب شهری)، برای تطهیر زمین کافی است.(۲)

۳.۱۱. تطهیر با آب قلیل: به دو صورت زیر است:

الف. در غیر ادرار: اگر عین نجاست برطرف شود، با یک بار آب ریختن و جمع کردن آن، پاک می گردد.

ص:۳۷

۱- . توضیـح المسائل مراجع، ج۱، م ۳۷ - وحید، توضـیح المسائل، م ۳۷: بنابر احتیاط واجب به انـدازه ای باشد که اگر در زمین سـخت ببارد جریان داشته باشد.

۲- . توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۵۹ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۰ و ۱۸۱.

ب. در ادرار: به فتوای مشهور و موافق با احتیاط، دو بار شستن با کیفیت بالا لازم است.

کیفیت تطهیر به این صورت است: قدری آب روی آن بریزند که جاری شود و بعد آن را با وسیله ای مثل پارچه جمع کنند.(۱)

تطهیر زمین نرم و شنی، مثل زمین سخت است و با آب کر پاک می شود؛ ولی با آب قلیل، چون جمع کردن غساله آن ممکن نیست، فقط ظاهر زمین پاک می شود.

۱۲. در مواقع شک به پاکی یا نجاست شیء، حکم چیست؟

- اگر شک داریم که شیء پاک، نجس شده، آن شیء پاک است.

- اگر شک داریم آب نجس به باطن رسیده یا نه، باطن پاک است.

۱- . توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۶۰ و ۱۶۲ - سیستانی، توضیح المسائل، م ۱۵۴ و عروه الوثقی، م ۲۶ - وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۰: زمینی که آب در آن فرو می رود (مثل زمینی که روی آن شن یا ریگ باشد) اگر نجس شود، با آب قلیل پاک می شود.

- اگر یقین به نجاست داشتیم، ولی اکنون شک در طهارت داریم (یعنی شک داریم پاک شده یا نه)، آن شیء نجس است.(۱)

۱۳. خون درون تخم مرغ چه حکمی دارد؟

از جهت نجاست و پاکی دو فتوا وجود دارد:

الف. پاک است؛(۲)

ب. بنابر احتیاط واجب نجس است.(۳)

از جهت خوردن نیز دو فتوا وجود دارد:

۱- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۲۳ و ۱۶۵.

۲- . امام، رهبری، مکارم، فاضل، سیستانی، توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸.

۳- . نوری، خوئی، گلپایگانی، اراکی، تبریزی، صافی، زنجانی، وحید، توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸ - وحید، توضیح المسائل، م ۹۹.

الف. بنا بر احتیاط واجب باید از خوردن آن پرهیز کرد؛(۱)

ب. خوردن آن حرام است.(۲)

بنـا بر فتوای مراجع عظـامی هم که خون تخم مرغ را نجس دانسـته انـد نیز اگر خون در زرده باشـد، تـا زمـانی که پوست نـازک روی آن پاره نشده، سفیده پاک است و خوردن آن اشکالی ندارد.(۳)

۱- . نوری، گلپایگانی، اراکی، تبریزی، صافی، زنجانی، توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸.

۲- . مکارم، وحید، خوئی، رهبری، سیستانی، فاضل، توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸ - وحید، توضیح المسائل، م ۹۹.

۳- . توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸.

بعضـی از مراجع عظـام نیز می فرماینـد که اگر خون را بـا زردهٔ تخم مرغ به هم بزننـد، به طوری که خون از بین برود، خوردن زرده هم مـانعی ندارد.(۱)

۱۴. فضله موش داخل برنج چه حکمی دارد؟

۱.۱۴. در صورت شک به وجود فضله موش: تا یقین حاصل نشده که فضله موش است، پاک است.(۲)

۲.۱۴. در صورت یقین به وجود فضله موش: در این مسئله سه صورت زیر متصور است:

الف. در صورتی که برنج خشک باشد، اگر فضله موش را بردارند، برنج پاک است؛

ب. اگر ظاهر برنج نجس شده باشد، با برداشتن فضله موش و شستن و تطهیر معمولی پاک می شود؛

ج. اگر باطن برنج نجس شود (مثلا بعد از آب کشی فضله موش ببیند) دو فتوا وجود دارد:

- صدق شستن نمی کند تا پاک شود.(۳)

۱- . امام، مکارم، سیستانی، توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۸.
۲- . امام تحریر الوسیله، باب نجاسات، م ۲ - توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۷۳، م ۹۴ - رهبری، اجوبه الاستفتائات، س ۲۸۵.
۳- . توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۶۴ و ۱۶۶- ترجمه تحریر الوسیله، ج ۱، ص ۲۰۳ - استفتائات امام،ج ۱، ص ۱۰۶، س ۲۸۰.

- پاک می شود.(۱)

بنا بر فتوای مراجع عظامی که می فرمایند پاک می شود، به این صورت است: اگر آب کر به باطن برنج برسد، پاک می شود، به این شرط که آن قدر در آب کر بماند تا آب پاک به جاهایی که نجاست نفوذ کرده، برسد و باطن برنج با آب قلیل پاک نمی شود.

۱۵. خوردن کشمش پخته (مثل کشمش پلو) چه حکمی دارد؟

۱.۱۵. پاک است و خوردنش اشکالی ندارد.(۲)

ص:۴۲

۱- . (مشهور)، توضیح المسائل مراجع، ج۱، م ۱۶۴ و ۱۶۶.

۲- . عروه الوثقی، ج ۱، ص ۴۶، م ۳ - امام، استفتائات، ج ۱، ص ۱۰۱، س ۲۶۴ - تبریزی، استفتائات جدید، ج ۲، ص ۳۹۳، س ۱۶۲۷ - فاضل، جامع المسائل، ج ۱، ص ۳۶۰، س ۱۳۷۶ - وحید، توضیح المسائل، ص ۲۵، م ۱۱۵ - مکارم، استفتائات جدید، ج ۲، ص ۴۱۹، س ۱۲۳۵: مگر این که یقین حاصل شود که آب درون کشمش به جوش آمده است - زنجانی، رساله توضیح المسائل، ص ۲۹، م ۱۱۵- صافی، جامع الاحکام، ج۲، ص۳۲۰: خرما و مویز و کشمش و آب آنها اگر جوش بیایند، پاک و خوردن آنها حلال است، اگرچه احتیاط مستحب آن است که از آنها اجتناب کنند.

۲.۱۵. بنابر فتوای بعضی از مراجع عظام اشکال دارد.(۱)

ب. احکام طلا و نقره و لباس ابریشمی

۱. آیا استفاده از ظروف طلا و نقره جایز است؟

۱.۱. استعمال برای خوردن و آشامیدن: حرام است.(۲)

۲.۱. برای زینت: چهار فتوا وجود دارد:

الف. حرام است؛(۳)

ب. بنابر احتیاط واجب، استعمالش حرام است؛(۴)

۱- . بهجت، استفتائات، ج ۱، ص ۱۰۷، س ۳۵۵: بنابر احتیاط واجب نجس است و خوردنش اشکال دارد - اراکی، توضیح المسائل، م ۱۱۳ و ۱۱۴: کشمش در حکم انگور است.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶ - وحید، توضیح المسائل، م۲۳۴.

۳- . فاضل، بهجت، نوری، توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶.

۴- . مکارم، صافی، وحید، توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶ - وحید، توضیح المسائل، م۲۳۴.

ج. بنابر احتیاط مستحب، استعمال نشود؛(۱)

د. اشکالی ندارد.(۲)

۲. آیا خریدن ظروف طلا و نقره برای جهیزیه و زنان جایز است؟

۱.۲. برای خوردن و آشامیدن: خریدن آن ها جایز نیست.(۳)

۲.۲. برای زینت کردن و نگه داری: اشکالی ندارد.(۴)

ص:۴۴

۱- . سیستانی، خویی، توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶.

۲- . امام، تبریزی، توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶.

۳- . توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶و۲۲۸و۲۰۶۸ - مکارم: خریدن آن ها بنابر احتیاط، جایز نیست.

۴- . توضیح المسائل مراجع، م۲۲۶و۲۲۸و۲۰۶۸ - وحید: بنابر احتیاط واجب، اگر برای زینت کردن اتاق است، خریدن آن ها به این منظور جایز نیست - فاضل: ولی اگر برای زینت کردن اتاق است، خریدن آن ها جایز نیست - مکارم: خریدن آن ها بنابر احتیاط جایز نیست - نوری: خریدن آن ها حرام است - صافی: اگر برای استفاده های حرام است، خریدن آن ها جایز نیست.

۳. حکم پوشیدن لباس ابریشمی برای زن و مرد چیست؟

اگر ابریشم طبیعی و خالص باشد، پوشیدن آن برای مرد حرام است؛ ولی برای زن اشکالی ندارد.(۱)

۴. آیا خریدن پارچه و لباس ابریشمی خالص برای داماد جایز است؟

اگر آن را برای پوشیدن داماد می خرند، جایز نیست.(۲)

ج. برخی احکام دیگر نماز در خانه

۱. استفاده از صلیب برای تزئین چه حکمی دارد؟

استفاده از صلیب جایز نیست.(۳)

ص:۴۵

۱- . توضیح المسائل مراجع، م۸۳۴ و ۸۳۶ – وحید، توضیح المسائل م۸۴۰ و ۸۴۴.

۲- . توضیح المسائل مراجع، م ۸۳۴ و ۲۰۶۸ – وحید، توضیح المسائل، م۸۴۰ و ۲۰۹۶.

۳- . مکارم، استفتائات، ج۱، س ۵۹۲ – نوری، استفتائات، س ۱۰۹۴ – رهبری، أجوبه الاستفتائات، ص ۲۳۴، س ۱۰۷۳ – فاضل، جامع المسائل، ج ۱، ص ۸۳، س ۲۵۸ – توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۱۹۷، م ۲۰۵۵ – امام، ترجمه تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۳۴۷ – صافی، مسائل جدید از دیدگاه علما، ج۴، ص ۱۷۱ – تبریزی، استفتائات، س ۲۲۵۹: از اموری که شعار کفار است، مانند صلیب باید اجتناب نمود.

۲. نماز خواندن در مقابل تصویر و تمثال چه حکمی دارد؟

نماز خواندن در مقابل تصویر و تمثال جاندار مکروه است و با پوشاندن تصویر و تمثال، کراهت برطرف می شود. در مکانی که عکس جاندار هست، حتی اگر روبه روی نمازگزار نباشد، کراهت دارد.(۱)

۳. حکم خواندن نماز در خانه مجوسی و خانه ای که در آن سگ نگه می دارند چیست؟

بنابر قول مشهور، خواندن نماز در خانه مجوسی و نیز خانه ای که در آن سگ (جز سگ

۱- . امام، تحریر الوسیله، ج ۱، ص ۲۷۹، م ۲۰ - توضیح المسائل مراجع، ج ۱، ص ۵۰۱، م ۸۹۸ - امام، استفتائات، ج ۱، ص۱۵۰، م ۸۰و ۸۱ - وحید، توضیح المسائل، م ۹۰۷.

شکاری و نگهبان) نگه داری می شود، مکروه است.(۱)

د. خرید و فروش و نگه داری مجسمه

۱. حکم خرید و فروش و نگه داری مجسمه چیست؟

۱.۱. حکم خرید و فروش: در این مورد دو فتوا وجود دارد:

الف. خرید و فروش جایز است؛ ولی بنابر فتوای بعضی از مراجع عظام مکروه است و بعضی هم فرموده اند احتیاط مستحب در ترک است؛(۲)

۱- . جواهر الکلام، ج ۸، ص ۳۷۵ و ۳۹ - عروه الوثقی، ج ۱، فصل «فی الامکنه المکروهه الثمن والعشرون».

۲- . امام، رهبری، فاضل، نوری - امام، تحریرالوسیله، مکاسب محرمه، م ۱۲ - توضیح المسائل مراجع، ج۲، م ۲۰۶۹ - رهبری، اجوبه الاستفتائات، س ۱۲۲۲ - تبریزی، سیستانی: خرید و فروش مکروه است - توضیح المسائل مراجع - ج۲، م ۲۰۶۹ - سیستانی، منهاج الصالحین، ج۲، ص۱۱، م۱۸ - وحید، زنجانی، گلپایگانی، خوئی، بهجت: احتیاط مستحب در ترک است - وحید، توضیح المسائل، م ۲۰۹۷ - بهجت، وسیله النجاه، م ۱۲.

ب. اشکال دارد.(۱)

۲.۱. حکم نگه داری و تزئین: جایز است؛ ولی بنابر فتوای بعضی از مراجع عظام مکروه است و بعضی هم فرموده اند احتیاط مستحب، ترک آن است.(۲)

ه. استفاده زن از اموال خود یا همسرش

۱. آیا حقوقی که زن می گیرد (مثل حقوق کارمندی) به شوهر تعلق دارد؟

حقوقی که زن دریافت می کند، ملک خود اوست و به شوهر تعلّق ندارد.(۳)

۱- . مکارم، صافی - مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۵۴۸ و ۵۴۹ - توضیح المسائل مراجع، ج۲، م ۲۰۶۹.

۲- . رهبری، فاضل، نوری، توضیح المسائل مراجع، ج۲، م ۲۰۶۹ - رهبری، اجوبه الاستفتائات، س ۱۲۲۲ - تبریزی، سیستانی: مکروه است - امام: در اطاق مکروه است - امام، تحریرالوسیله، مکاسب محرمه، م ۱۲ - سیستانی، منهاج الصالحین، ج۲، ص۱۱، م۱۸ و ۱۶ - وحید، زنجانی، گلپایگانی، خوئی، بهجت: احتیاط مستحب در ترک است - مکارم: شایسته است پرهیز شود - وحید، توضیح المسائل، م ۲۰۹۷ - بهجت، وسیله النجاه، م ۱۲ - مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۵۴۸ و ۵۴۹.

۳- . صافی، جامع الأحکام، ج ۲، ص ۱۵۸، س ۱۶۶۲.

۲. اگر زن از حقوق کارمندی خود نذر کند، آیا نذرش صحیح است؟

در این مورد دو فتوا وجود دارد:

الف. نذرش صحیح نیست؛(۱)

ب. اگر مزاحم حق زوج باشد، بدون رضایت او جایز نیست؛ وگرنه جایز است.(۲)

۳. آیا جایز است زن بدون اجازهٔ شوهر، از جیب او برای مخارج خانه یا فرزندان پولی را بردارد؟

۱.۳. در صورتی که شوهر نفقه او را بپردازد و راضی نباشد، جایز نیست.(۳)

۲.۳. در صورتی که شوهر نفقه را نمی پردازد، اگر حاکم شرع و مؤمنین نتوانستند او را

۱- . امام، رهبری، استفتائات امام، ج ۲، ص ۴۶۱، س ۱۰.

۲- . (مشهور) توضیح المسائل مراجع، م ۲۶۴۴ - گلپایگانی، مجمع المسائل؛ ج ۴، ص ۱۶۹.

۳- . (مشهور) فاضل، جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۴۷، س ۱۶۹۱ - بهجت، استفتائات، ج ۴، ص ۱۰۲، س ۴۹۲۸ - نوری، استفتائات، ج ۲، س ۶۱۰.

وادار به دادن نفقه کنند، زن می تواند به اندازه نفقه واجب بردارد.(۱)

و. ازدواج فرزندان

وظیفه پدر و مادر در ازدواج فرزندان چیست؟

مستحبّ است والدین در شوهر دادن دختری که بالغه (مکلّف) است، عجله کنند. امام صادق فرمودند: «یکی از سعادت های مرد آن است که دخترش در خانهٔ او حیض نبیند».(۲)

برخی از مراجع عظام می فرمایند در مورد اختیار همسر برای پسرانی که نیاز به همسر

۱- . امام، تحریرالوسیله، ج۴، کتاب نکاح، م ۱۴ - فاضل، جامع المسائل، ج ۱، ص ۴۴۷، س ۱۶۹۱ - نوری، استفتائات، ج ۲، س ۶۱۰ : می توانـد به انـدازه نفقه واجب به عنوان تقاص بردارد - فاضل: در صورتی که راه دیگری نباشـد، می توانـد به انـدازه نفقه واجب به عنوان تقاص بردارد.

۲- ۱. توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص۵۰۰، م ۲۴۵۹: اگر دیانت و اخلاق خواستگار مورد رضایت باشد، بهتر آن است که ردّ نشود.

دارند نیز باید عجله کرد.(۱)

• روشن است که ازدواج در این سن، برای بیشتر دختران در جامعه امروز امکان نـدارد؛ اما این نکته برای پدر و مادرها و خود دختران روشـن است که هر چه زودتر باید برای این امر اقدام کنند. امروزه روان شـناسان و جامعه شناسان بهترین سن ازدواج دختران را سال سوم متوسطه می دانند؛ ولی متأسـفانه گاه دیده می شود به دلیل بعضـی از اسـتدلال های غیر علمی، دختران در سنین ۲۵ سال به بالا ازدواج می کننـد و این امر آفات بسـیاری را در پی دارد. از پیامبر اکرم روایت شده است: «هر گاه خواسـتگاری برای دختر آمد که اخلاق و دیانت او مورد رضایت شـما بود، دختر را به ازدواج او درآورید، که اگر چنین نکنید، فتنه و فساد بزرگی در زمین به پا خواهد شد».

ص:۵۱

۱- . توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۵۰۰، م ۲۴۵۹.

ز. احکام مربوط به نامحرم

۱. جواب دادن به تلفن و پیامک نامحرم چه حکمی دارد؟

به مقدار ضرورت، اگر مفسده نداشته باشد، اشکال ندارد.(۱)

۲. حضور مرد و زن نامحرم در محل خلوتی که کسی در آن جا نیست و دیگری هم نمی تواند وارد شود، چه حکمی دارد؟

در این مسئله دو فتوا وجود دارد:

الف. چنانچه بترسند که به حرام بیفتند، باید از آن جا بیرون بروند؛(۲)

ص:۵۲

۱- . مکارم، استفتائات جدید، ج۲، احکام نکاح، س ۱۰۴۹ - بهجت، استفتائات، س ۷۴۰.

۲- . امام، نوری، توضیح المسائل مراجع، ج۲، م ۲۴۴۵ - صافی، گلپایگانی، اراکی: چه به ذکر خدا مشغول باشند یا به صحبت دیگر، خواب باشند یا بیدار، حرام است.

ب. در صورتی که احتمال فساد برود، حرام است.(۱)

• اگر بچه ممیز که خوب و بد را می فهمد درآن جا باشد، اشکال ندارد.

ح. اختلاف زن و شوهر در مرجع تقلید

زن و شوهر یا والدین و فرزندانی که مرجع تقلید متفاوتی دارند، وظیفه آنان در مسائل اختلافی چیست؟

الف. اگر به هر دوی آنان برگردد: اگر زن و شوهر هر کدام مرجع تقلید متفاوتی داشته باشند، در موارد مشترک و اختلافی که به هر دو نفر آنان مربوط می شود (مثل جواز یا عدم

ص:۵۳

۱- . خویی، تبریزی، فاضل، وحید، توضیح المسائل مراجع، ج۲، م ۲۴۴۵ - وحید، توضیح المسائل، ج۲، م ۲۵۰۹ - سیستانی: در صورتی که احتمال فساد برود، حرام است؛ هرچند طوری باشد که کس دیگر بتواند وارد شود، ولی اگر احتمال فساد نرود اشکال ندارد. - مکارم: احتیاط واجب آن است که در آن جا نمانند.

جواز دخول بعد از پاک شدن و قبل از غسل حیض) باید به احتیاط عمل کنند.(۱)

ب. اگر به خود شخص بر گردد: اگر هر کدام مرجع تقلیدی دارند، در مسائل اختلافی که به خود شخص برمی گردد، باید هر کدام بنا بر فتوای مرجع تقلید خودشان عمل کنند.(۲)

۱- . بهجت، استفتائات، ج۱، س۱۰۶.

۲- . تبریزی، استفتائات، ج ۱، س ۹.

تصویر

ص:۵۵

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹